Пролетаред нӗшу welата, йӑкӗньн!

РӲА ТӐЗӐ

ОРГАНА КОММӐРКӐЗИНА ПКӐ, СОВЕТА ТӐШРӐЬЛЬНД У СОВЕТА МИНИСТРЕД РӲСС ӐРМӐНИСТАНЕ

«ВӐН ӐЧӐЛӐ ӐРМӐНИ ЦӐ ЧӐЛӐЗӐНИЙ ӐЛӐ ЧӐГЧӐЛӐНАЙ ӐЛӐ ЧӐГЧӐЛӐНАЙ ӐЛӐ ЧӐГЧӐЛӐНА

ЖИИННА ПАРТИЈЕ

ГӧҺ бьднӘ сәр ҺʼӘму дәрәщед хәбате

Колхоза гӧнде Щамушване мәзьн нинӧ. Тʼэшкилӧта вейӧ партиае жи нӧмәзьнӧ: бь тʼәмами 11 ӧзвед ҺӘнӘ, ле ӧмана нана дәранинӧа колхозеда ӧҩәатәкӧ мәзьнӧ. Ӧзвед тʼэшкилӧте нана дәранинӧа дьхӧбатьн, мәсала хәбатейӧ баш нишан дьдьн у ӧмната бʼӧму колхозвана мобилизасиа дькьн бона дәранинӧ Һасьлӧта малҺӧуна гӧндитне дҺа бьдӧ әедәкьрне.

Ван салед пашьн колхоза Щамушване (сәрчертийа Апаранейӧ дәранине) эпʼӧша пешда чуйа, чьм ки тʼэшкилӧта партиае нана пьрсед дәранинӧа колхозеда кʼур дьбӧ, хәбата малҺӧуне у сойасәтне—тʼэшкилдарне рʼаст ҺӘрʼа дьдӧ гьредане. Комунистед гӧнд нана дәранинӧа пʼак дьхӧбатьн. Тʼэне ферма чʼелкадӘ чар ӧзвед тʼэшкилӧте дьхӧбатьн. Ӧмана тʼӘв жи мәсала хәбатейӧ баш нишани ҺӧгьредҺ хwӘйӧ хәбате дькьн, тʼьме авангарда шорʼванийа бона әедәкьрна Һасьлӧтеданьн. Колхозеда тʼӘмам жи дәрҺәда комунист ӘйлазӘ Шаwо, Кʼамле Хӧдо, чʼелкадӧна партиаван Марусйа Погʼосйанеда бь ҺӘсьн хӘбор дьдьн.

Ван рʼӧжа ҺʼӘму комунистед гӧнд, тʼӧмамийа колхозвана бь кʼәла хәбатейӧ тʼәәзва дьхӧбатьн у ӧмната хwӘ наҺевшиньн, кӧ бь тʼэшкилдари дәстьб хәбата чаньнийа бӧаре бькьн, бӧрщдариед хwӘйа сосиалистие бьрдиньн.

Ле хәбата тʼэшкилӧта партиае wе сәр дәрәщӧкӧ дҺа бльнд буйа, дәстаниned тʼэшкилӧте же дҺа гәлӘк буна, әгәр әуе гӧнДарийа хwӘ бьда сәр ҺʼӘму дәрәщед хәбата хwӘ. ЭʼйанӘ, wӘки wӘʼде бь фрӧти чекьрьна мӘлуәтийа комунистиеда кʼӘмала хәбата сәйасәтие—тʼәрбийӧтдарие чьдас дьчӘ дҺа әедә дьбӧ. Мәрьве комунизме чедькӧ гӧти занӘ у хwӘйʼәрбийӧтӧ. Ле ҺʼэйӘ, wӘки тʼэшкилӧта колхоза гӧнде Щамушванейӧ партиае чаwа лазьма пьрсед тʼәрбийӧтьkrьна хӘбатвана, Һиикьрьна комуниста у ҺʼӘму кадрайӧ сойасәтнева мьжуд набӘ. Пьрсед тʼҺиикьрьна кадрайӧ сойасәтне у бльндкьрьна щабдарийа wан бона шӧхӧле спартьна wан тʼэшкилӧтеда кем тенӘ эʼнӘнҺиккьрьне. Ӧзве тʼэшкилӧте Qадре Маmо эва дӧ мәнӘ бейи занӘбуна тʼэшкилӧта партиае жь гӧнд чуйӘ, тʼэшкилӧта партиае (кʼатьб М. Погʼосйан) Һʼӧтани ҺӘ жи пьрса wина мьжуд нӘбуйӘ.

Тʼэшкилӧта партиае ӧса жи хьраб wе хӘбатева мьжуд дьбӧ, йа кӧ нана комсомол у щаҺьлед гӧндда те кьрьне.

Тʼэшкилӧта колхоза гӧнде Щамушванейӧ партиае готи кемасиед кʼьвшькри ҺʼӘсаб ҺьлдӘ, хӘбата тʼәрбийӧтдарие у сойасәтие бьдӘ гӧмрэҺʼкьрне, нана ҺʼӘму дәрәщед хӘбатеда кʼурба, кемасийа эʼӘнӘ, бона ҺьланиҺа wан мәщала бьэʼфриҺ у бьҺиҺжа wе йоке, wӘки тʼӧ пьрсок жь гӧндарийа wе дәр нәмиҺ.

К. Аршакйан
У. Рʼэшид

Коллектива чекьрчиед гәрәэлектростанса Ереванейӧ мәрк'әзие бь кʼәла у бан дьхӧбатьн, wӘки не чекьрна кʼэнтаали зутрьоке тʼәгьмиа хӘбате бокӘ. Иди гәлӘк пʼарей ше Һатнӧ чекьрне у щерʼбандьне. Ван рʼӧжа хӘбатиед пʼара Пьшкавказейа „Гидроэлектромонтаже" генератор бь тʼегед токе гидандьна трансформаторе у ӧз 22—е марте щерʼбандьн. Щербандьне рʼәзултатед баш ди.

Электромонтажчи: А. Славински, А Дуплянски, С. Саргсян, А. Нахобйан хӘбатәкӧ Һела дькьн.

Шʼьклӧ: дитьнӘ жь чекьрна гәрәэлектростанса Ереванейӧ мәрк'әзие.

Фото йа П. ЧОЛАРТАН

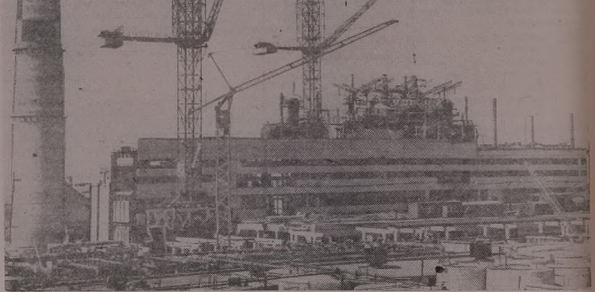

Qӧльхи щмаэʼте, партиае бькьн

Литература у искусттӘ совете бь дәмҺамәндийа сәрощма хwӘйӧ идеаиеда тʼӧмамийа дьнйада Һʼӧрматәкӧ мәзьн ӧзәвин кьрьна. Кʼижин эʼфрандьна нинскʼар, йане жи шьклʼеще советийӧн эʼйан ҺьлтинИ — ҺӘр йӘкеда хӘбатә щмаэʼта советийӧ эʼфат у рʼӧйʼе wан ӧмманьдьед мәзьн, кӧ бь дасте ме Һатьнӧ кьрьне, газийа бӘрьь эʼфатиед тʼәзз бӧй ахʼидарийа идеаед комунизме дькари бьйини.

Кʼе кӧ кʼтʼеба Б. Полевойӧ „СӘрҺати дәрҺәда мәрьве эʼйинда" хwәндийӧ. НьлбӘт ме эʼсойи бинӘ бирд хwӘ, кӧ чаwа Мересйев wӘхте дькʼәва нана Һʼәлаки ҺӘри чатьн дәрҺәда Павка Корчагин дьфькьрь, мәркасе рʼомана Николай Островскийӧ „Чаwа ПолА qаи дьбӘ". Дь нава wи ҺʼӘе wийи пʼрчатьн у мәркасийа wийа, Мересйев әм щмадаwа ньлит, йа кӧ тази бӘрьь эʼмр, бӘрьь хӘбате дькьр. Бь мәсала Павка Корчагин тʼәрчьне мәркас әрwата хwо тʼӧпкьр у гӧмана хwо жь wе йӘке нӘбӘрʼӧ, wӘки эwе щарӘкӘ майин рʼӘбӘ пʼийӘ у нӘ кӧ тʼэне wе рʼе ҺӘрʼӧ, ле wе бьйрʼэ, дьжмьи бьҺʼэнцʼина, qӘльхи Ворʼэне хwо у щмаэʼта хwӘ бькьн.

Чапаев, Корчагин, Мересйев, Островский — нана эʼмре мӘда чьдас мәрьвед советийӧ ёсайӘ намьрийӧ мәркас ҺӘнӘ! Ниинсʼар, бь qӘчата мәʼрифата хwәва бь сифатед бӘдәжатиева хайсате щмаэʼта майа ҺӘра баш дьдьнӘ хʼвше. ҺӘр мәркасӘки хwо кьрьнӘ дост у ширатькьре хwәндәвана.

WӘхте шӘʼе WӘʼэнийӧн Мәзьн мьн ганьк щара дьдит, wӘки тʼӧрпе эскәрада рʼәх бомба, патронташ кʼтʼебед ниинскʼаред совете ҺӘбун. Wан кʼтʼебӘ эскәр Һиин эʼфатие у мәркасие дькьрьи.

ӦсӘ жи ӘнӘра сала 1933—а те бира мьн, wӘхте эз сәрәкванне агитбригадае бум у эм чуйа колхозед эʼмрадате НижегородскӘйи wӘхтӘке. Дәwса бь дәҺа кʼтʼеб у брошӘуред дәрҺәда колективизасиейӧ ньлʼэwаскʼар. мьн рʼомана Михаэл Шолохова „Хопана шовкьри" хwәндӘ. Дь wеда сьфате шар'вийӘ кӧ гӧнда дҺатӘ кьрьне у эw рʼӧ ҺатйӘ нишандайне, йа кӧ партиае дайӘ кʼьвше бона чекьрьна гӧнде колхозейи тʼәзз. ҺӘр эвар wӘхте мьн сәред кʼтʼебӘ „Хопана шовкьри" дьхwәндӘ, гӧнди тʼӧп дьбун у бь кʼәл у бин дьбиньтьн: жь бәлге кʼтʼебе ньмам у ширатдар wдиʼэ хӘбар дьдӘ — бь дьловаи у әрьл.

Ньӧ жи ӧса бе сабр у бь гӧндарийа мәзьна гӧнднед гәлӘк ҺӘлатед сосиалистие кʼтʼебӘ „Хопана шовкьри" дьхwиньн. НьлбӘт ме кʼтʼебе кʼомчкарийа идеане у моралиейӧ мәзьн дьдӘ wана. Ӧзвед малҺӘуна гӧнде Дентейӧ коллектив (ньлʼийа Чаковские пь Рʼеспублика Рʼушинаейӧ Щмаэʼтие) нәма хwӘйа М. А. Шолохов'Ә шаандида дьнвисьи, wӘки эwана бь wе кʼтʼебӘ „Хопана шовкьри" ньибуйа. „кӧ дь qӘчаде эʼмре тʼӘәәда чь тәнарӘ дьхӧбатьн у бьжйи", у wӘки бона wе кʼомжкдарие щата тʼӧмәри qӘрькьр наве „Хопана шовкьри" дь малҺӘуна хwәйӧ колективкьи.

Нана чьдана qӘчата эʼфрандьиед нолани „Хопана шовкьри", „Чапаев", „Гвардиа щаньа" у гәәжед майин, бь кʼижана сьлсьлʼата чекьриед комунизме ҺатйӘ тʼӘрбийӧтькьрьне у те тʼӘрбийӧтькьрьне? Дь нава бь бӘдәжатӘ рʼаст кʼьвшькрьна эʼмрдаиа. дь нава wедаиа, wӘки бь партиавӘки незинӘ ҺӘр фактаке у qӘчмандьнде дьбьн. Пʼала у гӧндийӘ, В. И. Ленин нвисийӘ, рʼеволйусиа „кьрьи", нолани селаве хуи рʼетьн, бе ньӘд у ҺʼӘсаб Һатьнӧ кӧитьне у бь wе йӘке wана ньи ньи стәнд, кӧ искусттӘ эʼйинйӘ мәзьн дәстбиньи. ньʼимдаре wе искусттие,—искусттӘ рʼеализма сосиалистие,—ниинскʼаре рʼеволйусиони мәзьн А. М. Горки бь qӘчи галӘк щара дьтоʼ, wӘки литературу у искусттӘ щмаэʼта азабуйи гәрәке дьсьх иезикри рʼастие кьн, дҺа бь актив эʼмрр'а бӘдӘ гьредане.

Интелигенсиа совететийӧ бӘдәжатие бь хӘбата щмаэʼтейӧ эʼфрандьрна рʼӧйʼдиньйи, бона кʼара ме дьжи, wана эʼфрандьиед хwада хайсат у кьрьиед мәрьвед мәхлуәтийа сосиалистийӧ ниинскʼар у шӧхӧванед советийӧ искусттеда тʼэ мамийа сифәте дьийа тʼәәз те хаиеьрьне. кʼижанеда мәрьве аза эʼмре тʼэ зайи бәхтовар чедькӧ, дь кʼӧ мәрьв бонӘ мерьв ньамам у бьрайӘ.

Ле, чаwа дьбежьи, мал бе кемаси набӘ. Нана мӘда мәрьвна ӧса Һатьнӧ хаиеьрьне, ед кӧ бьи ньʼӧкйе тʼеориед бутжуазиейӧ цьлерда наиа искусттие у литературеда жь принсипед рʼеализма сосиалистие дурдьʼэвьи. Ӧwана ньи эʼфрандьиед бсаwа пешда ҺатьнӘ, ед кӧ эʼмре майи советие щаш дьдьнӘ кʼвшьбаре хwо жь кьрьиед щмаэʼтейӧ эʼфат дьгӧйеьи.

Ле нана шьклʼешда, иланӘ нана ед щаньда, ньиӘк эбстракционист пешда ҺатьнӘ. WӘхте бӘр эʼфрандьиед wан дьсьхьи эʼщебмайи дьмиди: ньзана кʼоре

ХӘБАТЧИЙА ФЕРМЕЙӘ ПЕШ

Һ'нара Феро

Пой дотьна ч'елакар'а — ч'е'ладжоп, гаван, шьван у хәбатчиел ферма колхоза Дәнтейә майин (сәрчертийа Әдмнашнейә дәранине) гоше сорда бәрәә бьбун. Сәдре колхозе К. Никор'осйан дәрһаҷа борщдарнед колхозейә сала 1963-а сосиалистнеда хәбәрда. Пой хәбәрдана сәдр'я ч'елаҷдоша колхозе-йә пеш Һ'нара Феро хәбәрда у тот:

— Әз 12 ч'елака хwәй дькьм. Соз дьдьм 12 голька бьстишьм, мәзын бькьм у т'әслими ферме бькьм, жь Һәр ч'елакәке, дәwса 2.200 кг бь плане к'ьвшкьри, 3.000 кг шир бьстишьм.

Хәбатчиед ферме хәбата Һ'наре-р'а зәндәгьрти манә. Әw р'ьнд мҷатие ч'елака дькь, р'ежима альфкьрьи у авдана wан нат'ор'бинә, шие мәзы т'әмьз хwәйдькә у әва йака дәранийа шир дьдә зедькьрьие. Әзгүн Голоховйана ч'елаҷдош' хәбатчиед Голоховйана тьшти жь Һ'наре Һин буйә. Әу у Һ'нар хәбатеда али Һин дькьи, гава йәк жь wана бек'еф дьк'әвә, йа дьие те хәбата һәвала хwә дькә.

Иди инде ч'елакед Һ'наре заиә. Һьлбари сала пар, исал әw р'ожа жь Һәр ч'елакәке 3—4 кг шир зедә дьстину у әва шә'дәтийа ве йәке дьдә, wәки әwе борщдарнед хwә алие зедәькрьиа дәранина ширда з'әсйи бьрдина.

Мәме Сиабәнд

Бона әк'не бльнд

Ви Һ'әйаме бһарейи хwәшда әм колхоза Берк'ануше (сәрчертийа Арташатейә дәранине) қасьдин. Бәл инисхана колхозе әм р'ести к'атьбе т'әшкилә партиие С. Давт'йан Һатьи. Әwи у чанд мәрьвед майин дәрһаҷа хәбата механизатored колхозеда хәбар дьдан. Хортәки демәмәр дәстед хwәйа мә'зиттьрти не т'елед к'ньф т'омьз кьр у тот:

—Һәвале агроном, мьн әw з'әде бьнат'ара гөнд р'акьр, нһа әм гәрәке к'ижан' әәвие р'акьн? Агроном жь Ашот Нахвердйане механизатор пьрси, wәки гәло әwана 7 һектар з'әде хам әр р'акьрьиә йане на? Механизатора шаба wи дан, wәки р'акьрьиә.

Механизатored колхозе нава чанд р'ожада 50 һектар з'әд р'акьрьиә, әп'ещә арду Һевшандьиә.

—Механизатored мә р'ьнд дьхозьбьтьн,—С. Давт'йан wәхте қсе мә'р'а тот,—бә сайа хәбата wанә баҷә, wәки әм чьрас салә жь культured мәлһабуна гөндитие, баг' у бостанед хwә әк'не бльнд дьстиньи. Әwана сала пар баг'ед трийа р'ьнд бещәр кьрьи у бь сайа ве йәке мә жь Һәр һектарәке дәwса 65 сентнеред к'ьвшкри 100 сентнер три стөнд. Нһа әи әwана зьрмьхе дькьшиньо нава плантасиаед пөмбо, зәвиед шовкьри, баг' у бостана, з'әде шов у мангер' дькьи.

Колхозеда р'ьнд төн дьдьнә сәр чандьийа культured дәбре. 7 һектар кукуруз у культured дәбрейи майин ве бенә чандьие. Нава гәрмокада әи хәбатәкә Һелә дьиә. Иди 380 қөт'ийада т'охьме манидора, бибере, бадрщана у п'ьшшар'а майин чандьиә. Берк'ануийа лөнда сосиалистие фракьрьиә у борщ Һьлдаиә сәр хwо, wәки чандьийа бһаре нава wә'дәки кьида у сәр дәрәҷа агротехникийә бльнд бькьи у исал әк'не бльнд бьстиньи.

Араме Чачан

ДӘРАНИНА ШИР ЗЕДӘ ДЬКЬН

Һ'әйwанәтхwәйкьред колхоза гөнде Һ'әко (сәрчертийа Һоктемберйанейә дәранине) хwәйкьрьиа Һ'әйwанәтә зьвстане р'ьнд данә т'әшкилькрьие у бь сайа ве йәке Һьмбәри сала пар колхозеда дәранина шир әп'ещәйи зедә буйә. Ч'елаҷдош: Һолизорә Мраз, Гога Шәмо, Алмаста Ширьи р'оже жь Һәр ч'елакәке 6 литри зедәтьр шир дьдошьи.

Вьра бса жи р'ьнд мҷатие ль голькед вьр'ни дькьи. Бь сайа ве йәке к'аша wан р'ож бьр р'ож зедә дьбә у гьврьки дьбьи. Хәбатчиед ферме борщ Һьлдаиә сәр хwә, wәки исал жь сала пар зедәтьр шир бьфрошнә дәwләте.

Сукое Дәwреш
Р'азмике Коте

ПЛАНА СЕМӘЊИЕ ӘӘДАНДЬНӘ

Малһәбунед сәрчертийа Шамшадйнейә дәранине плана фротана Һәкайә семәйие қәдандьи: 500 Һ'әзар, һек т'әслими стансиа зәг'ирокьрьие кьрьи. Ле колхозед гөнded Мосесгег'е, Айгезоре, Т'овузе, Пар'авак'аре борщдарийа т'әслимкьрьна Һәкайә нивсалие қәдандьи.

Колхоз у совхозед сәрчертиед Басарречаре, Мартуние, Севане жи плана фротана Һәкайә семәйие қәдандьнә.

(АӘТ')

Баг'ванчиед колхоза Һоктембере (сәрчертийа Һоктемберйане) мәр'ванне дькьи, wәки жь Һәр Һектараке 135 сентнер три бьстиньи.

Шькәда: баг'ванчи ч'ьлье к'одед трийа зедә дьбір'ьи

ӘМЕ ҺӘР ТЬШТИ БЬКЬН...

Мере ме вәнәгар'ийа...

Қөлл'әки маледа, сәр т'әраке нәмәкә дьие жи зедә бу, нәмә, к'ötaсне, кө бь Һ'әрфед харо-маро, не қәлме нвисибу. Дһатә к'ьвше, wәки ньқьткед Һесра сәр зна бьбун.

У Һәрт'ьм, wәхте ч'ә'зе weйа Һесьр шькәе diwep дьк'ат, диса дәсте хwо дәрежи ме нәме дькьр у к'е заиә шара чанда диса дьхwәнд.

"... Сандухта о'ли! Зар'а мәзьлкә, бьдә хwәндьие, бьра дye ощаха мә нәтәмьрә...". Әв бу хwәстьна дьле wи, ви дьли, кө шер'да бона хwәшбәхтийа Wәт'ен у мәрьвайе сакин. Мере ме вәнәгар'ийа...

Т'әне ча. Т'әне? Чьма т'әне? Дорбөред ме т'ьжи мәрьи бун, мәрьнед р'ә'м, зар'ед ме жи мәзьи дьбун. Е мәзин — Леник иди бьбу хорт, де Валентина бь'ч'ьк Һәрт'ьм пьрс дькьр:

— Баво к'öйә? Чьма нае у хьшмьшка мьр'а найнә?

— We бе диза ми, we бе,— де Һәрт'ьм дьда бажарькрие.

У сьбе Һ'ота әваре дьхәбьти, wәки зәед ме жи әшд у ша бьи. Хwәйкьрьиа чар зар'а чотьи бу. Wәхте Леник мәк'т'әба орт'ә к'öтакьр, дйа хwәр'а тот:

— Дае, әз дьхазьм бьхәбьтьм, паше әзе Һин бьм...

— Нә, кө'е мьи, гәрәке бьхуни, хwәстьна бәве хwо миасәрки.

Әвара. Тәри әр'де Һьлдьм'ьна. Клуба гөндда т'ьжи хәбатчина: щики бзвед к'öма хwәз'франдьие щер'бандьна дькьи, щики майин щаһ'ьл нькьа дьлизьн, газет у көара дьхуни, де сәрчера клубе Сандухт Манукйан жи к'т'ебә дьда хwәндована.

Әва иди 18 салә, wәки Сандухт к'т'ебар'а т'әвайи хwәстьна дьле хwо жи дьда мәрьва, хwәстьна әллайе у хwәшбәхтие...

Бналиед гөнд ве к'öлфата дьловаи, сәрчера к'т'ебхана хwо гәләки Һ'ьз дькьи, қәдре ме дьгьри.

Кө'ед ме — Леник у Спартак иди институт к'öтакьрьиа, дьхәбьтьн у бунә хwәймал. Р'öберт института дохтриеданә, курса к'öтасиеда, де Валентина wәхтоке бьч'ук хwәндьханенда Һин дьбә.

Әwлаед ме Һәрт'ьм дйа хwәр'а дьбежьн:

— Нһа жи тö Һесабә, әме бьхәбьтьн.

Ле дйа wан дьк'әнә:

— Әwлаед мьн, бе к'т'ед әз ньқарьи бьжим.

Нһа гөнде Ашқакеда (нәһ'ийа Т'алине) бһарр у мина Һәрт'ьм Сандухт Манукйан Һәрр'ож сьбе шөбәqе жь мале қәрдьк'әвә у бәрбь к'т'ебхане дьчә. Чәнд р'ож пешда бу, кө әwе нәмә жь Р'öберт сөнд Әw дьнвисә... "Зутьрәке, дайке, әзе инт'амед дәwләте бьдьм, чатьиа, де тьшт нака, бәр хwо нәк'әна, Һәр тьште п'ак бә...". Дьле де дьк'өмтьрә...

— Кө'е мьи.

Wә'даки дьреж нәме жь дәсте хwо данайие, сәлед әәрбазбуйие чотьи, нәма мере ме у хwәстьна wийа пашьи дьк'әвә бира ме. Ле хәбared әwлаед ме Һәрт'ьм бәр гөне wенә:

— Әме Һәр тьшти бькьи, wәки п'ор'е тә зу сни нәбә.

Л. Карапетйан

не поч'ка хwо, йане хьзирие не бевла хwо әw шькле бефькьр Һ'оськандьиә? Мәрьвед советие з'франдьиед wан мәрьнайа бет'әwша, ед кө пай абстракционизме дьиьи у бәр т'әмәнә дьбьи, нава з.'франдьиед хwәда қәдре шмаз'та мә нагрьи — қәбулнаьиьи.

Шькьл'еш у вьиск'ared кө сәр р'йа р'аст нәсәкьниә, wәхте р'астнатьиа сәрраканед партиде у Һ'öкөмәте т'әви шөхөлванед литературае у искуствае бь Һаqи у бәрк' Һатьиә критикькрьие.

Wәхте ве р'астнатьие щарокә майин Һата готьие бәрәqа принсипа литератураә у искуства мөйа партиванне у шмаз'тиеда. Фькьра дәрһаҷа wа готи Һәйатийа дә өдеологийә з'ьдьиә. кө нава Һьнякда пешда Һатйә, бәрк' Һата критикькрьие. Мәрьвед бса пьрсе дwа датиньи; әгәр әм Һайатийа з'ьдьи йа дәwлетед бь қайдед мәхлуятийә башqа—башqава з'ьам дькьи. ле чьмэ әм Һәбатийа дө идеологиа — йа бүржуазие у сосиалистийә з'ьдьи қәбул накьи.

Жь нане партиде Н. С. Хрущөв қөр'ьн' у зәлал з'ьламкьр...

— Найатийа з'ьдьи дь дәрәqа идеологиеда әw кайнитийа бәрбь марк'сизм —ленинизме, кайнитийа бәрбь шөхәле п'ьда у өбөдийа". Ед кө дьшер'биньи Найатийа з'ьдьи идеологиеда стөе мэ бьалиньи, әwана бь ве йәке дьшэ'дниьи йәктийа Һ'өму мәтед wәлате мэ. кө бь әчьки комунизме чедььки, бьт'эр'биньи.

Фькьред дәрһаҷа партидаванти у шмаз'тийа литературае у искустведа, кө wәхте р'астнатьие Һатьиә готьие. wанда фькьра т'эмамийа шмаз'та советие Һатйә к'ьвшкьрьие. Бона ве йәке жи әwана жь алие шмаз'теда бь Һ'öбәжь мэььиа Һатьиә қәбулкьрьие. Мәрьвед советие жь шькьл'еш әз з'франдьиед т'эзэ дьхwозьи, ед кө лайиqи дәwрана мэйа мэььиа.

Литература у искуства wалате советие т'эме принсипед у еәлана социалистие р'а амы бүлө у өйа жи сәр wан принсипа сәкьниә. Борще нянк'ара шькьл'кеда композитора, т'эмамийа шөхәдванед культурае әwэ. кө р'ьнд э'мр. нас бьки. wи р'ас'т у фор'ьн' дь нава з'франдьиед бөдәwәтиеда бьдиә к'ьвше, сфате мерхаса—чекьрийе комунизме бьдиә к'ьвше, wэ к'ижана гәрәке Һиньи у нава з'өрда өолани wанйьи. Бахтәжарийа лапэ мэзьи өwэ. wәки бона шмаз'те. бона сиаиэта партия мөйа лениние дьз'фриньи.

ЛЕОНИД КУДРЕВАТИХ

ҚСА МӘ У ХҮӘНДӘВАНА

Дьнйа ҺʻәвтийӘ дәрбазбуйида

Дәстбь Һʻәвтийа шӀхӀәлӀштьна кʻомрҺиед Франсиаейа ʻомарийа пенца бь 230 Һʻәвтийа пролетарей Франсиае дӀуане ҺʻхӀәрбʻеклиан, Һерси хӀәрʻәдькьн у хӀәрбьʻкрьклиан, Һерси хӀәрʻәдькьн у ҺӀәрийа ҺʻәвтийА сиӀфие пешда дьбем, кʻиҺӀән шана 1—е марте дӀстне кьрьбьу.

ҺӀәхта ӀӀәкӀ-ӀӀәкӀ ьбʻрʻуʻелед тʻрӀада ҺӀәрийа ҺӀәрʻ дькʻерʻа, дьбаиа, шӀәкӀ ьӀӀӀәс тьшт ьнӀкʻ ҺӀәйдане. ШӀӀәхӀӀәштьн бь лозунга хӀәстьнед мӀӀӀьбуйе дӀстне ӀӀәгӀәрʻ-ьнӀьн ьʻанед кʻьрʻе. Кʻомьрийа дӀуʻе дьвʻрʻ бь 11 сӀӀәлӀе ӀӀәрийа ьӀӀьнӀ дькьн, ҺʻәвтийА хӀәбте кӀрʻ дькьн у ʻзʻрʻе бонА кʻьвькьрна пенсиае ньна дькьн. БонА ие ӀӀәкʻе ʻнʻме ʻван ньбун. ДӀәранштийа хӀәбата мӀәдинчед Франсиае жь сала 1938—да дӀ ӀӀәра зедʻе бӀӀӀа у жь дӀәранштийа Европа РʻоваеӀӀа ӀӀәрʻ бӀӀӀа, ие ьӀӀа дӀәрӀӀа ʻа бӀрькьрьӀӀа ФрансиаедӀа ьӀӀа хӀәрабʻ.

ҺʻбӀӀәмӀӀе ньхӀәст хӀәстьнед кʻьмьрчийа рʻаьнкʻ, ӀӀән хӀәрʻа кьрʻ ʻмʻйн, шӀәкӀ сӀәнӀйа кʻомьрʻе (ʻәр ФрансиаедӀа ҺатӀә насиональистькьрʻе, ӀӀәкʻе дӀәнӀ дӀсте ҺʻбӀӀәмӀӀе) ʻиане дьдӀәр. БонА ие фелбазие Кʻьмʻ рʻаеед Франсиае ӀӀәрʻ кʻәтька. ӀӀәнна ʻвʻан у дьбьльн, шӀәкӀ ньм бсӀ ньна. ҺʻбӀӀәмӀӀе ӀӀәстька дӀәрӀӀада ие ʻоп ʻмӀӀәкʻадӀна" кʻаеед кʻомьрʻеда хӀәбар дьдӀ. ӀӀн кʻомьрʻе бь цимәтәкьн жь хӀәдиматие ньмʻтӀәр дьфрӀӀа ньпаталистед хӀәгӀӀе заводед металургиае, кʻимие у ед майин. ҺʻәсӀӀаед ӀӀәвалтаед капиталистийӀӀа мӀәзьн, кʻиҺӀән чаша сӀәрькьн сӀәрʻәтӀӀед дӀәнӀәтӀӀе сӀәнӀйа кʻомьрʻеда ӀӀӀӀәлӀе ьнӀ, бь ӀӀәр тӀәӀӀри ʻе сӀәйастие мӀӀасӀӀр дькьн у ʻзʻ ие бь кʻиси ие ӀӀәкʻе дӀәлӀӀәтьн дьбьн. Ад ӀӀәна жь ӀӀәса дӀәр, шӀәкӀ капиталистӀӀ ӀӀӀеӀӀе хӀәз ʻтʻькʻи дькьн, ие нӀәхчӀән ӀӀӀьлка кʻомьрʻчийа ӀӀәпӀ кʻеп зедʻәкьн, кʻомьрʻи, кʻиҺӀәна бь хӀәбта хӀәзӀӀа дӀәрʻомьтӀӀа ньлнӀ дӀәрхстьна кʻомьрʻе ӀӀәлкʻи ӀӀрӀән ньрʻа. (ГӀәрʻке бь ʻотне, шӀәкӀ бь ие тӀәрʻ ʻвʻан шӀәлӀӀада дӀәстьчӀәнӀ ҺатьнӀ насиональистькьрʻе, ьӀ кʻӀ дьчʻна сӀәйастие дӀстне сӀәйа капиталистадӀәнӀ).

ӀӀе ӀӀәлӀ ие ʻтʻне дӀәрӀӀада зедʻәкьрна ӀӀйьлсӀӀәнӀ. Чаша жь жоре ʻот, ӀӀәм ӀӀәкʻе тьштед дӀна мӀәзьн анина мӀйдане. ӀӀәм бьльн бӀра хʻәвӀӀәнна, шӀәкӀ 48 сӀӀәʻстӀӀ ньнӀ шӀхӀәлӀштьна президенте Франсиае дь ГӀӀӀ декрет ӀӀӀәлкʻр дӀәрӀӀада ӀӀӀәрʻьклькьна ньнӀ шӀхӀәлӀштьна у дӀәрӀӀада ие ӀӀӀ мӀәлӀӀйьнӀ сӀӀӀьнӀ, бь бсӀ жь шӀәрʻ-ьнӀйа сӀна бонА хʻәвӀӀәнна шӀхӀәлӀштьна ʻзʻлӀӀ кʻрʻ— ДьхчӀәнӀ ьхтийӀӀада шӀәрʻ-ьнӀйа сӀна ньнӀ ʻзʻлӀӀ ьнӀ дькьн, ньнӀ ӀӀӀәна ньнӀ ньнӀ ньнӀ